

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
НА
ИНТЕГРИРАНА ТЕРИТОРИАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА
СЕВЕРОИЗТОЧЕН РЕГИОН ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2 ЗА
ПЕРИОДА 2021-2027г.

ЗАДАНИЕ ЗА ОБХВАТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ОЦЕНКАТА

Януари 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	7
1.1	Предмет на договора.....	7
1.2	Цел на заданието за обхват и съдържание на оценката	8
1.3	Консултации по заданието за определяне обхвата на оценката.....	9
2.	Визия, Стратегически приоритети и обхват на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Североизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.....	10
2.1	Визия на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Североизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.....	10
2.2	Стратегически приоритети и специфични цели на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2.....	11
2.3	Обхват на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2.....	13
2.4	Времева рамка	14
3.	Връзка на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 с други планове и програми	14
4.	Методика на ЕО	15
4.1	Нормативна рамка за ЕО	15
4.2	Методически подход.....	16
4.3	Екологична политика и цели.....	17
4.4	Взаимодействия на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 с околната среда.....	17
4.5	Индикатори.....	19
4.6	Видове въздействия	21
4.7	Метод за оценка на въздействията	22
4.8	Мотиви за избор на алтернативи	23
4.9	Мерки	24
4.10	Заключение	24

5.	Проекто-съдържание на Доклада за екологична оценка.....	25
6.	Приложения	30
6.1	Приложение 1 Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната.....	30
	Приложение 1. Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната	31

СЪДЪРЖАНИЕ ТАБЛИЦИ

Таблица 1 Рейтинг матрица (матрица на оценките) 22

Таблица 2 Население към 31.12.2019 по засегнати области 31

СЪДЪРЖАНИЕ ФИГУРИ

Фигура 1 Обща схема на Североизточен регион за планиране от ниво 2 14

АБРЕВИАТУРИ

Абревиатура	Дефиниция
АИС	Автоматична измервателна станция
БД	Басейнова дирекция
ГОП	Горни оценъчни прагове
ДОАС система	Модел автоматична измервателна станция
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗ	Защитена зона (по смисъла на ЗБР)
ЗТ	Защитена територия (по смисъла на ЗЗТ)
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ИТС	Интегрирани териториални стратегии
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МАС	мобилни автоматични станции
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НКЦ	Недвижими културни ценности)
ОС	Оценка за съвместимост

Абревиатура	Дефиниция
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РЛ	Районна лаборатория
РП	Региони за планиране
СГН	Средногодишна норма
СДН	Средноденонощна норма
СИР	Североизточен регион
СПП	Стратегическо планиране и програмиране
СО	Въглероден оксид
NO ₂ NO _x	Азотен диоксид,
NH ₃	Амоняк
O ₃	Озон
SO ₂	Серен диоксид
ФПЧ ₁₀ (PM ₁₀)	Фини прахови частици с размер под 10 микрона

1. Въведение

1.1 Предмет на договора

За регионите за планиране от ниво 2 се разработват интегрирани териториални стратегии за развитие в съответствие с изискванията на Закона за регионалното развитие. Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 се приемат от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството след одобрението им от съответните регионални съвети за развитие.

Настоящият документ представлява Задание за обхват и съдържание на Екологичната оценка по Договор №РД-02-29-233/30.12.2020г., сключен между Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), в качеството му на Възложител, и „ЕФ СИ ДЖИ ПОВВИК“ ЕАД, в качеството му на Изпълнител, за изпълнението на обществена поръчка с предмет: „ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА ЗА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА ИНТЕГРИРАНИТЕ ТЕРИТОРИАЛНИ СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2“. Финансирането на обществената поръчка ще се осигури в рамките на Бюджетна линия с регистрационен номер BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор „Стратегическо планиране и програмиране“ (СПП), Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“ по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“. Интернет адресът на Единния информационен портал е: www.eufunds.bg/b, а интернет адресът на ОПРР 2014-2020 г. е: www.bgregio.eu.

ИТСР на Североизточен регион попада в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и очертава рамка за бъдещо развитие на инвестиционни предложения, които се отнасят към позиции на Приложение № 1 и Приложение № 2 на ЗООС, предвид което, на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, подлежи на процедура по задължителна екологична оценка (ЕО).

Стратегията ще бъде одобрена от Министерския съвет на Република България, предвид което, на основание член 4, т. 1 от Наредбата за ЕО, както и чл. 4, т. 2 от същата наредба във връзка с чл. 10, ал. 2, т. 4 от ЗООС, компетентен орган за провеждане на процедурата по ЕО е министърът на околната среда и водите.

Регионалният съвет за развитие на Североизточния регион е органът, който ще следи за прилагането на стратегията.

Процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури за изготвяне и одобряване на ИТСР. Екологичната оценка на Интегрираната териториална стратегия за развитие на Североизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021 г. - 2027 г. се

извършва едновременно с изготвянето ѝ. Становището по екологична оценка е задължително условие за последващото одобряване на ИТСП. Органите, отговорни за одобряване и прилагане на стратегията е необходимо да се съобразяват със становището по ЕО и с поставените в него условия, мерки и ограничения.

1.2 Цел на заданието за обхват и съдържание на оценката

В съответствие с изискванията, определени в чл. 3 на Директива 2001/42/ЕО,¹ не може да се изключи възможността бъдещата Интегрирана териториална стратегия за развитие на Североизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. да създаде условия за въздействие върху околната среда.

Съгласно писмо изх. № 10/26.05.2020 г. г. на Компетентния орган (МОСВ), ИТСП на Североизточен регион попада в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, подлежи на процедура по екологична оценка (ЕО). Съгласно чл. 82, ал. 1 от ЗООС процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури по изготвяне на планове/измененията на планове и завършва преди тяхното одобряване.

Процесът на определяне на обхвата и съдържанието на оценката има за цел вземане на решение относно обхвата и нивото на подробност на информацията, която трябва да бъде включена в Доклада за екологична оценка (Директива за СЕО 2001/42/ЕО, чл. 5, ал. 4).

Процесът на определяне на обхвата и съдържанието има за цел да:

- определи съответния район на въздействие и времевия период за проява на евентуалните въздействия;
- идентифицира съответните екологични аспекти, които трябва да се разгледат в рамките на ЕО;
- определи метод за оценка на положителните и отрицателните въздействия;
- определи метод за генериране и оценка на разумни алтернативи;
- представи проект за съдържание на Доклада за екологична оценка.

Обхватът на заданието е съобразен с характера, предмета и предвижданията на ИТСП и припокрива изискванията на чл. 86, ал. 3 от ЗООС, които касаят съдържанието на Доклада за екологична оценка.

Докладът за екологичната оценка включва информация, съответстваща на степента на

---

¹ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.

подробност на Стратегията и използваните методи за оценка.

Съгласно писмо на МОСВ изх. № 10/26.05.2020 г.

- При извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 36, ал. 2 от Наредбата за ОС се установи, че „Интегрираната териториална стратегия за развитие на Североизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.“ е допустима при съобразяване на произтичащите от нея планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с: режимите на защитените територии, определени със ЗЗТ, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управлението им; режимите на защитените зони, определени със заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управлението им, при наличие на такива
- На основание чл. 36, ал. 3 от Наредбата за ОС е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която „Интегрираната териториална стратегия за развитие на Североизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.“ няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000.

Поради гореописаното към екологичната оценка няма да бъде изготвена Оценка за съвместимостта на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 с предмета и целите на защитените зони в съответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

1.3 Консултации по заданието за определяне обхвата на оценката

Съгласно чл. 19а на Наредба за ЕО, Възложителят възлага изготвянето на задание за определяне обхвата на оценката, по което провеждат консултации с:

- Компетентният орган по чл.4 от Наредбата за ЕО;
- Съответните специализирани компетентни органи по чл. 13, ал. 1 относно съдържанието и обхвата на оценката на здравно-хигиенни аспекти на околната среда и риска за човешкото здраве; и
- Други специализирани ведомства и заинтересованата общественост съгласно схемата по чл. 19, ал. 3 от Наредбата за ЕО.

Ключовите заинтересовани страни, идентифицирани в процеса на определяне на обхвата на ЕО, са както следва:

- Министерство на околната среда и водите (МОСВ);

- Министерство на здравеопазването (МЗ);
- Басейновите дирекции за управление на водите:
  - БД Дунавски район с център гр. Плевен,
  - БД Черноморски район с център гр. Варна,
- Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ)
  - РИОСВ Шумен,
  - РИОСВ Варна,
- Регионалният съвет за развитие на СИР
- Заинтересованата общественост в засегнатите области: Варна, Добрич, Търговище и Шумен

Отделно от посочените по-горе ключови заинтересовани страни, съгласно изискванията на Възложителя, в процеса на ЕО е необходимо да се направят 3 консултации и със заинтересованата общественост .

Други институции, ключови групи и представители на обществеността също могат да се включат в процеса на консултации.

Схемата за консултации със заинтересованите страни е представена в отделен документ.

В съответствие с изложеното по-горе, настоящият документ се представя с искане за коментар от страна на: Компетентния орган – Министерство на околната среда и водите (МОСВ), както и на специализираните компетентни органи – Министерство на здравеопазването (МЗ), Басейнова дирекция за управление на водите - БД Дунавски район с център гр. Плевен, БД Черноморски район с център гр. Варна, РИОСВ Шумен, РИОСВ Варна и заинтересованата общественост в засегнатите области, както и на други заинтересовани страни, които могат да бъдат идентифицирани. Получените в резултат на консултациите по Заданието становища ще бъдат съобразени при изготвяне на доклада за ЕО.

2. Визия, Стратегически приоритети и обхват на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Североизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

2.1 Визия на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Североизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

Приетата визия, която определя рамката за реализация на Интегрираната териториална стратегия за развитие на Североизточен регион, поради своя дългосрочен характер остава непроменена от заложената в Регионалния план за развитие 2014-2020 г. и е

следната:

СЕВЕРОИЗТОЧЕН РЕГИОН - Отворена към Черно море и света българска територия, съхранила богата история и материална култура, плодородна земя, човешки капитал, развита инфраструктура, туристически имидж и насочила своя специфичен потенциал за постигане на общ икономически напредък и подобро качество на живота.

2.2 Стратегически приоритети и специфични цели на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2

Интегрираната териториална стратегия (ИТСП) на Североизточен регион за планиране от ниво 2 е средносрочен стратегически планов документ, който определя политическата, икономическата, пространствената и тематична рамка на развитието на региона в годините на новия програмен период 2021-2027 г. Стратегия е разработена в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.) и отчита предвижданията на секторните стратегии на регионално ниво в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, ширококолентовите комуникации, туризма и околната среда. Определените цели и приоритети за развитие на Североизточен регион в периода 2021-2027 г. са съобразени с целите и стратегиите на Националната програма за развитие България 2030, Актуализираната национална концепция за пространствено развитие, както и целите на политиките на Европейския съюз за сближаване и регионално развитие след 2020 г.

ИТСП на Североизточен регион, включва 3 основни приоритета за развитие на региона към които са формулирани специфични цели, както следва:

- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: ПОВИШАВАНЕ НА ДИНАМИЧНОСТТА НА РЕГИОНА В ГЛОБАЛЕН МАЩАБ** - Специфични цели са насочени 'към повишаване на регионалната конкурентоспособност, научната и иновационна дейности, технологичното обновяване, новото индустриално развитие, създаването на привлекателна бизнес среда и подкрепа за малки и средни предприятия, ефективно и устойчиво използване на специфичните местни ресурси чрез развитие на икономика, свързана с морето, аграрно производство и туризъм с повишена добавена стойност, съпровождащи икономиката действия по опазване на околната среда и щадящо използване на териториалните ресурси. Икономическото развитие ще бъде съчетано със съблюдаване принципа на устойчиво развитие и намаляване на консумацията на енергия и суровини, развитие на „зелена“ и „синя“ икономика. В този контекст могат да получат реализация идеите за нови иновационни бизнес зони в Търговище, Варна - обхващаща общините Варна, Аксаково, Белослав и Девня, Добрич.

- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1. Развитие на интелигентна индустрия с потенциал за висок растеж - Цел 1.1.1. Повишаване на специализацията в продукти и отрасли, характеризиращи се с висока технологична и НИРД интензивност, Цел 1.1.2. Развитие на бизнес и индустриална инфраструктура.
- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2. Устойчиво оползотворяване на специфичния местен потенциал за развитие - Цел 1.2.1. Подкрепа за икономика, свързана с морето, цел 1.2.2. Устойчиво селско стопанство и активизиране на селските райони, цел 1.2.3. Разнообразяване на регионалния туристически продукт чрез активно устойчиво включване на природното и културното богатство.
- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2: ПОСТИГАНЕ НА РАВЕН ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ, ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНИ УСЛУГИ. СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ** - Този приоритет е насочен към подобряване на човешкия капитал и осигуряване на равен достъп до образование, здравеопазване, социални услуги, пазар на труда, както и повишаване на качеството на публичните услуги от първостепенно значение - здравеопазване, социални услуги и ефективно реализиране на пазара на труда. За изпълнение със съдържание действията по осъществяване целите на този приоритет ще се работи в направление осигуряване на равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование, създаване на възможности за придобиване на знания, и умения в съответствие с пазара на труда, като се използва максимално капацитета и спецификата на наличните средни и висши учебни заведения.
  - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.1. Инвестиции в образование и умения
  - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.2. Подобряване на достъпа до качествени здравни и социални услуги - Цел 2.2.1. Достъп до качествени здравни услуги, Цел 2.2.2. Предоставяне на социални услуги. предотвратяване на рисковете за социално изключване
  - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.3. Подобряване на културната и спортната инфраструктура
- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3: ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ И СБЛИЖАВАНЕ** - Преодоляването на значителните териториални неравновесия в региона ще се постига чрез подобряване на транспортната и комуникационна свързаност, което ще улеснява достъпа до публични услуги от по-висока степен, и чрез стимулиране развитието на градовете-центрове от различните йерархични равнища. Регионалното развитие трябва да бъде съчетано със съблюдаване на принципа на устойчиво развитие и намаляване на консумацията на енергия и

суровини, развитие на „зелена“ и „синя“ икономика и осъществяване на преход към нисковъглеродна икономика

- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1. Бърза и сигурна транспортна и цифрова свързаност
- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3. Запазване и подобряване качеството на околната среда
- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4. Трансгранично и транснационално сътрудничество

За осъществяването на тези приоритети, специфични цели и цели са предвидени редица дейности, мерки и проекти.

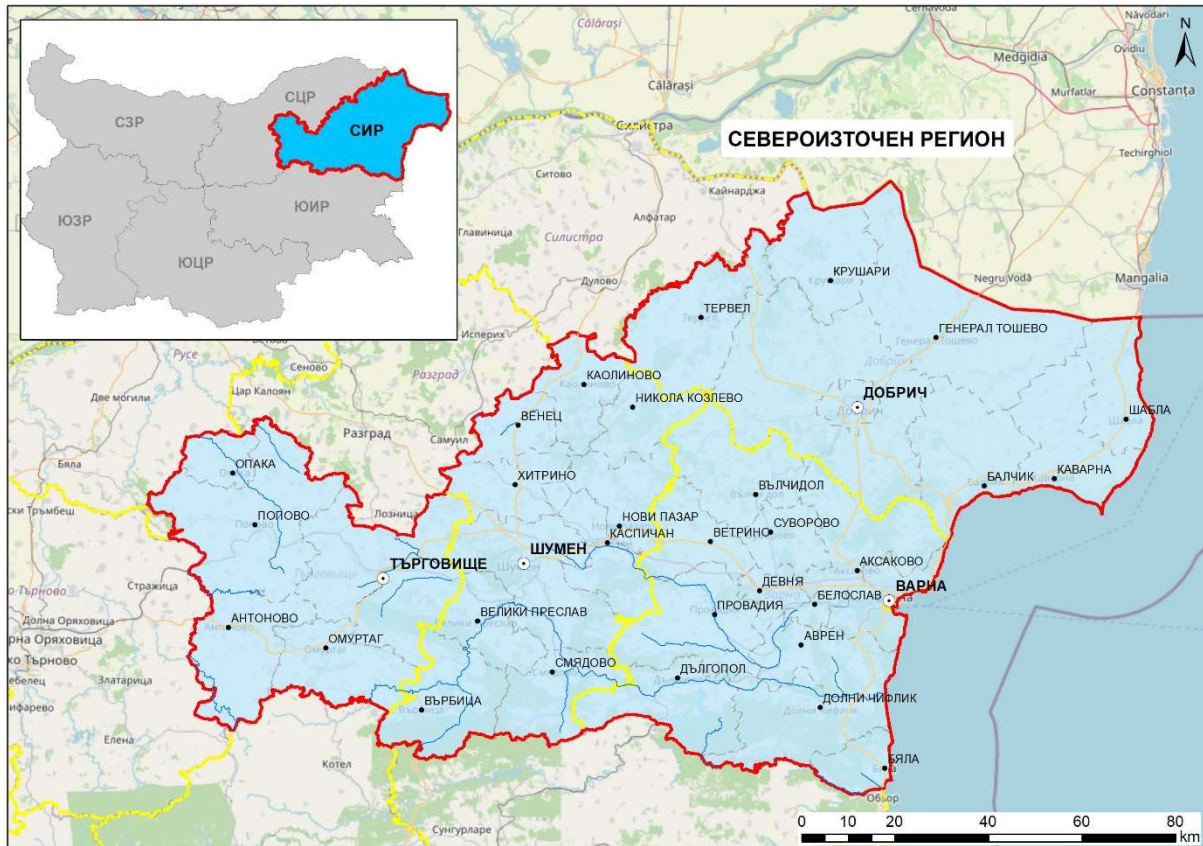
2.3 Обхват на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2

Северният централен регион обхваща областите: Варна, Добрич, Търговище и Шумен с общо 35 общини.

Регионът обхваща северната част на българското Черноморско крайбрежие, част от източния дял на Стара планина, част от Лудогорието и Добруджа. Площта на региона е 14 645,5 km², което представлява 13,2 % от територията на страната, като земеделските територии са 68,3 %, горските - 24,0 % и урбанизираните - 5,8 %

На Фигура 1 е показана обща схема на Североизточен регион за планиране от ниво 2

Фигура 1 Обща схема на Североизточен регион за планиране от ниво 2

Кратки характеристики на територията в географския обхват на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 са представени в *Приложение 1*.

2.4 Времева рамка

Разглежданият период от време, за който ще бъдат оценявани положителни и отрицателни въздействия, е периодът от 2021 до 2027 г, за който ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 определя общата политическа, пространствена, икономическа и тематична рамка за развитието на региона.

Програмният период на разглеждания проект на ИТСП съвпада с периода на актуализирането, изготвянето и прилагането на третите Планове за управление на речните басейни (ПУРБ 2022-2027) и вторите Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2022-2027г.

3. Връзка на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 с други планове и програми

Основните планове, програми и стратегии, чиято връзка с ИТСП на Североизточен

регион за планиране от ниво 2 ще бъде разгледана при екологичната оценка, са релевантните за периода на прилагане на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2, както следва:

- Актуализирана Национална концепция за пространствено развитие (НКПР) за периода 2013 - 2025 г.
- Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.
- Цели за устойчиво развитие (Дневен ред 2030 г)
- Пътна карта за план за действие целящ нулево замърсяване на водите, въздуха и почвата.
- План за действие относно кръговата икономика
- Национална програма за развитие: България 2030;
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024 г)
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.

Забележка: Горепосочената информация представя първоначалните идеи по ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 и може да бъде променена при по-нататъшните му подготвителни етапи.

4. Методика на ЕО

4.1 Нормативна рамка за ЕО

ЕО ще бъде разработена в съответствие с разпоредбите на Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (Директива за СЕО), транспонирана в националното законодателство с Наредбата за условията и реда на извършване на екологична оценка на планове и програми.

В допълнение, ЕО ще се съобрази със следните документи:

- Практически наръчник на ЕК по прилагане на Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна;
- Директива 79/409/ЕИО за опазване на дивите птици, кодифицирана с

Директива 2009/147/ЕО;

- Оценка на планове и проекти, съществено засягащи зони от Натура 2000 – Методическо ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО;
- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г., разработено от консорциум с участието на ПОВВИК ООС със съдействието и под редакцията на Министерство на околната среда и водите, България;
- Указания в писмо на МОСВ изх. № ЕО-10 /26.05.2020г. в отговор на изпратено Уведомление.

Ключовите документи, свързани с процеса по изготвяне на ЕО, са както следва.

Карта 1: Ключова нормативна рамка

Законова рамка на България и съответните документи, свързани с процеса по ЕО

- Закон за опазване на околната среда (ЗООС) – обн. ДВ, бр. 91/2002 г.;
- Закон за биологичното разнообразие (ЗБР) – обн. ДВ, бр. 77 /2002 г.;
- Закон за водите (ЗВ) – обн. ДВ, бр. 67/1999 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО), приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г., обн. ДВ, бр. 57/ 2004 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС) – обн. ДВ, бр. 73 /2007 г.

4.2 Методически подход

Методите и техниките, предвидени за оценка на околната среда и за изготвяне на доклада за екологична оценка, са тези, посочени в насоките и ръководствата, изброени в предходния раздел, и по-специално в следните документи:

- Практически наръчник на ЕК по прилагане на Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002г., разработено от консорциум с участието на ПОВВИК ООС със съдействието и под редакцията на Министерство на околната среда и водите, България.

4.3 Екологична политика и цели

В Доклада за ЕО ще бъдат описани целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към ИТСП, както и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на ИТСП. Програмните документи, които имат отношение към ИТСП във връзка с целите на опазване на околната среда, са описани в Раздел 3 на настоящия документ.

4.4 Взаимодействия на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 с околната среда

За да идентифицират взаимодействията между ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 и околната среда, ЕО ще включва преглед на съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда, които ще бъдат оценени спрямо приоритетите на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2.

• Съществуващо състояние на компонентите и факторите на околната среда

В доклада за ЕО ще бъде направен анализ на текущото състояние на биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт на регионално ниво, където се предвижда да се разполагат предвидените дейности, мерки и проекти на Стратегията:

- Въздух, климат

В Доклада за ЕО ще бъде представена информация относно климата и климатичните условия анализ на качеството на атмосферния въздух (КАВ) въз основа на данни от регионални доклади за състоянието и опазването на околната среда на Изпълнителната агенция по околна среда и РИОСВ за всички РОУКАВ в България.

- Води – преглед на текущото състояние на повърхностните и подземните води

За съществуващото състояние на водите в ЕО на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 ще бъде разгледана подробно информация за 2019 година относно екологичното и химично състояние на повърхностните води, химичното и количествено състояние на подземните води в България както и риска от наводнения;

- Почви – съществуващо състояние на земите и почвите

Ще бъде разгледана подробно информация относно състоянието на почвите и тяхното земеползване, както и информация по отношение съдържанието на почвите е биогенни елементи, влагосъдържание, замърсяване с тежки метали и металоиди, киселяване, засоляване, почвена ерозия

- Ландшафт – съществуващо състояние на ландшафта и визуално благоустройство

Ще се използва системата за класификация и типология на ландшафтите в България, като ще бъде разгледана подробна информация относно характеристика и състоянието на ландшафтите в региона.

- Биологично разнообразие – флора, фауна, защитени територии и зони от Натура 2000

Флора и фауна – ще бъде представена обобщена за територията на региона информация за състоянието на растителността и животинския свят към настоящия момент;

Защитени територии и зони – обявените защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ) и защитени зони (Натура 2000 места) по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

- Културно-историческо наследство

Културно-историческото наследство представлява неразделна част от околната среда и може да се дефинира като антропогенна среда. Ето защо оценката на околната среда ще включи кратка информация за съществуващото състояние на културно-историческите обекти, включително архитектурно и археологично наследство.

- Материални активи

Анализ на текущото състояние на физически активи, свързани с ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2.

- Население и човешко здраве

Докладът за оценка на околната среда ще предостави информация и анализ по отношение на настоящото състояние на местното население: гъстота на населението, разпределение на населението по възраст и пол, миграция – темп на нарастване и раждаемост, както и естествен прираст, смъртност, здравословно състояние (заболеваемост).

- **Съществуващо състояние на територии, за които съществува вероятност да бъдат съществено засегнати**

Съществуващото състояние ще включва преглед на териториите, които е вероятно да бъдат съществено засегнати от ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2. Специално внимание ще се отдели на защитените територии и защитените зони, зоните за защита на водите и други екологично уязвими райони.

- **Съществуващи екологични проблеми**

Ще бъде предприето проучване за идентифициране на основните екологични проблеми и тенденции. Ще се разгледа и анализира съществуващото състояние на околната среда,

за да се гарантира, че всички съществуващи проблеми са взети под внимание при оценката на въздействията на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2. Анализът ще бъде основа за идентифициране както на проблемите по отношение на околната среда, които ще бъдат решени или уредени, така и на тези, които биха могли евентуално да се влошат при изпълнението на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2.

Специално внимание ще бъде отделено на защитените територии / зони.

- **Вероятни значителни въздействия върху околната среда**

Директива 2001/42/ЕО за ЕО, Приложение I, разглежда аспектите на околната среда с оглед на вероятните значителни въздействия върху тях.

В този раздел ще бъдат идентифицирани, описани и оценени мерките и проекти, които ще бъдат финансирани в рамките на стратегическите приоритети и специфични цели на ИТСП. Ще бъде направена оценка относно вероятните значителни отрицателни въздействия от тяхното прилагане върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзки между тях в т.ч. дали те са: вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни.

Тъй като ИТСП има предвиждания на няколко нива на подробност, въздействието върху околната среда и здравето на хората ще бъде оценено и таблично, включващо: ниво Стратегически приоритети, специфични цели, цели, мерки.

За точна оценка ще се използват специфични индикатори за оценка на въздействието върху различни екологични аспекти / субекти на защита, както е описано по-долу.

4.5 Индикатори

Установяването на проблемите на околната среда, целите и индикаторите, които трябва да бъдат разгледани в рамките на ЕО, представлява тристепенен процес:

1. Идентифициране на съответните екологични аспекти, които следва да бъдат разгледани в рамките на ЕО;
2. На база на идентифицираните аспекти, установяване на съответните екологични цели, които следва да бъдат разглеждани в рамките на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 и процеса на ЕО;
3. Където е възможно, предлагане на подходящи индикатори за състоянието на околната среда (или специфични въпроси), които ще ръководят анализа в рамките на процеса по ЕО.

- **Екологични аспекти, които трябва да се вземат под внимание при процеса по ЕО**

Екологичните аспекти, които трябва да се вземат под внимание при процеса на ЕО се идентифицират като релевантни на целите на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 спрямо следните компоненти:

- биологично разнообразие, фауна и флора;
- население и човешко здраве;
- почви;
- води;
- въздух и фактори на климата;
- материални активи;
- културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологично наследство;
- ландшафт.

Други екологични аспекти:

- транспортни нужди, достъпност и т.н.

- **Избор на екологични цели**

След като ключовите проблеми на околната среда са идентифицирани, в ЕО се идентифицират и описват съответните цели на околната среда, които трябва да бъдат защитени. Те могат да се установят от съответните:

- законови или нормативни рамки;
- стратегии в областта на околната среда, политики, планове за действие;
- стратегии за устойчиво развитие;
- програмни документи и др.

- **Идентифициране на подходящи индикатори на околната среда (или специфични въпроси), които ще ръководят анализа в рамките на ЕО**

Показателите за оценка на въздействието върху различни екологични компоненти се определят в рамките на фазата на определяне на обхвата в съответствие с определени критерии за подбор. При подбора на показателите се вземат предвид индикатори:

- които ще позволят възможно най-добра оценка на въздействието на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда;

- които съответстват на екологичните проблеми;
- които могат добре да бъдат изразени количествено.

За всеки индикатор ще се посочат периодичност на измерване, мерна единица, орган, отговорен за наблюдението и контрола.

4.6 Видове въздействия

Съгласно чл. 86, ал. 3 т 6 от ЗООС, докладът за ЕО задължително съдържа анализ на: *вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици.*

В съответствие с тези изисквания Докладът за ЕО ще анализира и оцени вероятните значителни въздействия върху околната среда, включително вторични, кумулативни, синергични/едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни въздействия от изготвяния ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2, върху компонентите:

- Въздух и климат
- Води
- Почви
- Ландшафт
- Биологично разнообразие, включително флора, фауна, защитени територии и зони
- Културно-историческо наследство
- Материални активи
- Население, човешко здраве.

Анализът на възможните значителни въздействия върху гореспоменатите компоненти ще бъде обхване всички предвиждания на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2, пропорционално на тяхната степен на подробност.

Трансгранични въздействия

Съгласно писмо на МОСВ изх. № ЕО-10 /26.05.2020 г. относно: Уведомление по чл. 10, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС) за „Интегрирана териториална стратегия за развитие на Североизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.“:

- При изготвянето на заданието да бъде разгледана и вероятността при прилагането на ИТРС на Североизточен регион да се очаква значително въздействие върху околната среда на територията на други държави с цел съобразяване на необходимостта от провеждане и на процедура по ЕО в трансграничен контекст предвид задълженията на страната ни по международно, европейско и национално законодателство.

По отношение на трансгранични въздействия върху околната среда на други държави, предвижданията на проекта на ИТРС на този етап по характер, същност и мащабност на идентифицираните мерки и дейности по Стратегически приоритети не предполагат възникването на отрицателно трансгранично въздействие върху околна среда на други държави. В обхвата на ИТРС дейностите ще се изпълняват в територията на общините в региона. В доклада за екологична оценка ще бъде подробно и задълбочено оценена възможността за евентуално трансгранично въздействие на Стратегията.

Въз основа на анализите и оценки на въздействието ще бъдат изведени обобщени изводи, относно въздействието на ИТРС върху околната среда и човешкото здраве, вкл. Трансгранично.

4.7 Метод за оценка на въздействията

ЕО ще оцени възможните въздействия на ИТРС на Североизточен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда и ще даде препоръки как да се подобри качеството му по отношение на екологичните аспекти.

Анализът на съществуващото състояние и очакваните последици в случай, че ИТРС на Североизточен регион за планиране от ниво 2 не бъде изпълнена, ще дефинира т. нар. „нулева алтернатива“.

Оценката на положителните и отрицателните въздействия на заложените в ИТРС на Североизточен регион за планиране от ниво 2 приоритети ще бъдат обобщени в Таблица 1

1 Рейтинг матрица:

Таблица 1 Рейтинг матрица (матрица на оценките)

+	Очаквано положително въздействие
0/+	Клони към резултат от положително въздействие

/	Очаква се незначително или никакво въздействие
0	Като цяло се очаква нулево резултантно въздействие, тъй като положителните и отрицателните въздействия взаимно се компенсират
0/-	Клони към резултат от отрицателно въздействие
-	Очаквано отрицателно въздействие
=	Очаква се въздействие, но поради недостатъчни данни, оценката на въздействието е невъзможна

В допълнение към тази матрица ще се извърши качествено описание на възможните положителни или отрицателни въздействия, които са предизвикани от приоритетите на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2, както и предложените необходими смекчаващи мерки. Оценяват се преките и косвени, както и кумулативните въздействия. База за оценката са експертните познания на екипа по екологичната оценка. Съдържанието на Доклада за екологична оценка ще отговаря на изискванията на Директива 2001/42/ЕО и Наредбата за ЕО.

Нивото на подробност на оценката ще се базира на нивото на подробност, което предоставя ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2. Всички затруднения, възникнали в процеса на събиране на информация, необходима за разработката на ЕО, както и решаването им, ще бъдат включени в ЕО.

4.8 Мотиви за избор на алтернативи

За интегриране на екологичните съображения в подготовката и приемането на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2, ЕО ще предостави обратна връзка към проекта на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2. Ще се посочат мерки за предотвратяване, намаляване и при необходимост компенсиране на неблагоприятните въздействия, както и предложения за подобряване на изготвения проект на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2.

За да се подобри качеството на документа по отношение на околната среда като обратна връзка, при необходимост могат да бъдат дадени предложения за нови формулировки на Стратегическите приоритети и специфичните цели на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2. Това стратегическо консултиране ще осигури интегрирането на съображенията по отношение на екологията в подготовката и приемането на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 с оглед на устойчивото развитие. Окончателният вариант на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 ще представлява изискваната от Директива 2001/42/ЕО алтернативна опция.

Ще бъде направено описание на мотивите, които са довели до избора на приетата за

ИТСП алтернатива от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве. Ще бъде оценена и т.нар „нулева алтернатива“, представляваща отказ от реализацията на Стратегията - ще бъде направена в т. 4 на ДЕО, където ще бъде анализирано развитието на компонентите и факторите на околната среда без прилагането ѝ.

4.9 Мерки

След преглед на Стратегическите приоритети на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2, в ЕО ще бъдат оценени очакваните въздействия и ще се представят средните видове мерки:

- **Мерки за отразяване в окончателния вариант на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2**

Въз основа на анализа и оценката на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 ще се предложат мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от осъществяването на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда, както и за предотвратяване или намаляване на възможните отрицателни последици за човешкото здраве.

- **Мерки за изпълнение при прилагане на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2**

Ще бъдат разработени допълнителни мерки за смекчаване на очакваните въздействия от реализацията на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда и човешкото здраве. Мерките ще бъдат определени от гледна точка на очакваните резултати от тяхното прилагане.

- **Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на Стратегията**

Съобразно резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на Стратегията, ще бъдат препоръчани мерки, въз основа на които да се извършва наблюдението и контролът на въздействието върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2. Мерките ще съдържат измерими индикатори, по чиято стойност ще се определя наличието или липсата на значително въздействие върху околната среда и човешкото здраве при прилагането на ИТСП

4.10 Заключение

Екологичната оценка ще даде възможност за обосновано заключение относно съвместимостта на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 от гледна точка на изискванията за опазване на околната среда.

5. Проектно-съдържание на Доклада за екологична оценка

Географският обхват на ИНТЕГРИРАНИТЕ ТЕРИТОРИАЛНИ СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2 (ИТСР на РП от ниво 2) включва цялата територия на Република България, като обхватът на ИТСР на СИР е в границите на региона и е описан в т. 2.3 на настоящото Задание. Докладът за ЕО ще приеме за целеви географския обхват на ИТСР на РП от ниво 2 и ще бъде изготвен съобразно степента на подробност на ИТСР на РП от ниво 2.

Съгласно Чл. 17. (1) от Наредбата за ЕО (последно изм. ДВ. бр.70 от 7 Август 2020 г), докладът за ЕО се оформя като единен документ, който включва:

1. съдържателна част съгласно изискванията на чл. 86, ал. 3 от ЗООС и резултатите от консултациите по заданието за обхват и съдържание;
2. списък на източниците на информация на използваните методи за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда с посочване на източника, в който са публикувани;
3. списък с експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО, в който всеки удостоверява с полагане на подпис разработените от него раздели на доклада;
5. декларации по чл. 16, ал. 1;
6. справка за проведени консултации и за изразените при консултациите мнения и предложения, както и за начина на отразяването им;
7. приложения.

Съгласно Чл. 86. (3) от ЗООС (последно изм. ДВ. бр.54 от 16 Юни 2020 г) докладът за ЕО задължително съдържа:

1. описанието на съдържанието на основните цели на плана или програмата и връзката с други съотноситими планове и програми;
2. съответни аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на плана или програмата;
3. характеристиките на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати;
4. съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към плана или програмата, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие;
5. целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана и програмата, и начинът, по който тези цели и всички

екологични съображения са взети под внимание по време на изготвянето на плана или програмата;

6. вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици;

7. мерките, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на плана или програмата върху околната среда;

8. описание на мотивите за избор на разглежданите алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау;

9. описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на плана или програмата;

10. нетехническо резюме на екологичната оценка.

Съгласно Техническата спецификация на Възложителя докладът за екологична оценка задължително съдържа:

- описанието на съдържанието на основните цели на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 и връзката с други съотносими планове и програми;
- съответни аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;
- характеристиките на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати;
- съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие;
- целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, и начинът, по който тези цели и всички

екологични съображения са взети под внимание по време на изготвянето на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;

- вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици;
- мерките, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсирание на неблагоприятните последици от осъществяването на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 върху околната среда;
- описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау;
- описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;
- нетехническо резюме на екологичната оценка с необходимите нагледни материали (карти, снимки, схеми).
- резултатите от консултациите по заданието за обхват и съдържание;
- списък на източниците на информация на използваните методи за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда с посочване на източника, в който са публикувани;
- списък с експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО, в който всеки удостоверява с полагане на подпис разработените от него раздели на доклада;
- декларации по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- справка за проведени консултации и за изразените при консултациите мнения и предложения, както и за начина на отразяването им;
- В случай, че е преценено за необходимо от компетентния орган - оценка на съвместимостта на интегрираните териториални стратегии за развитие на

регионите за планиране от ниво 2 с предмета и целите на опазване на защитените зони, в съответствие с изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Предлаганата структура на доклада за ЕО е както следва:

1. Въведение
2. Основни цели на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2
3. Връзка на ИТСП с други съотносими планове и програми
4. Съответни аспекти на текущото състояние на околната среда
  - Въздух и климат
  - Води - повърхностни и подземни
  - Почви и земеползване
  - Ландшафт
  - Биологично разнообразие, вкл. флора, фауна, защитени територии (ЗТ) и защитени зони (ЗЗ)
  - Културно-историческо наследство
  - Материални активи
  - Население, човешко здраве
5. Развитие на околната среда без прилагането на интегрираната териториална стратегия за развитие на регионите за планиране от ниво 2
6. Характеристики на околната среда за територии, които може да бъдат значително засегнати
  - Територии от интерес за Общността
  - Територии с национален защитен статут
  - Зони за защита на водите и др.
7. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие - ще бъде извършен анализ и оценка на съществуващите екологични проблеми, установени на национално ниво
8. Цели на опазване на околната среда
  - на международно равнище

- на национално равнище

В този раздел ще бъде направен анализ на стратегиите, плановете и програмите, които поставят цели по опазване на околната среда на национално и международно (европейско) равнище, които имат отношение към ИТСП, като въз основа на анализа, ще бъдат направени изводи за начина и степента, в които в програмата тези цели и екологични съображения са взети предвид

9. Вероятни значителни въздействия върху околната среда - комбинирана оценка по горепосочените аспекти на околната среда с оглед вероятни значителни въздействия или последици от ИТСП, включително и Трансгранични въздействия върху околната среда и човешкото здраве.
10. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсирание на неблагоприятните последици от осъществяването на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 върху околната среда.

На база на резултатите от извършените в предходната точка анализи и оценки на предполагаемото въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на реализирането на ИТСП 2021-2027 г., ще бъдат предложени мерки, които ще бъдат мотивирани, в т.ч. и по отношение на очакваните резултати от прилагането им. Същите ще бъдат представени като:

- Мерки за отразяване в окончателния вариант на ИТСП
  - Мерки за изпълнение при прилагане на ИТСП
11. Алтернативни решения – вкл. представяне на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу- хау
  12. Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2
  13. Заключение
  14. Приложения – включително, но не само:
    - Картен материал
    - Използвана литература и източници на информация
    - Резултатите от консултациите по заданието за обхват и съдържание - Справка за проведените консултации, вкл. изразените при консултациите мнения и предложения, както и мотивите за тяхното приемане или неприемане и за начина на отразяването им.
    - Списък на източниците на информация на използваните методи за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда с посочване на източника, в който са публикувани;

- Списък с експертите и ръководителя изготвили доклада за ЕО
- Декларации по Член 16(1) от Наредбата за ЕО

Съгласно Чл. 17. (3) от Наредбата за ЕО, като отделно самостоятелно приложение към доклада за ЕО ще се изготви нетехническо резюме на достъпен за обществеността език в обем, не по-малък от 10 на сто от обема на доклада. Освен текстовата част резюмето ще съдържа необходимите нагледни материали (карти, снимки, схеми).

Предлаганата структура на доклада за ЕО е както следва:

6. Приложения

6.1 Приложение 1 Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната

Приложение 1. Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната

1. Величина и пространствен обхват

Според използваните за екологична оценка критерии, които са описани в Приложение II на Директивата за стратегическата екологична оценка 2001/42/ЕО, величината и пространственият обхват на въздействията на разглеждания план върху околната среда обхващат:

- географската територия, която е вероятно да бъде засегната; и
- броя на населението, което е вероятно да бъде засегнато.

1.1 Географска територия, която е вероятно да бъде засегната

Като се има предвид, че към настоящия етап от процеса на разработване на ИТСП на Североизточен регион за планиране от ниво 2 местоположенията на предвижданите интервенции не са определени, за целите на характеризиране на пространствения обхват на въздействията се разглежда цялата приложима област за подобни интервенции, която представлява областите Варна, Добрич, Търговище и Шумен с общо 35 общини.

Състоянието на околната среда в територията на Североизточен район се контролира в следните РИОСВ: РИОСВ Варна и РИОСВ Шумен.

1.2 Брой на населението, което е вероятно да бъде засегнато

Таблица 2 Население към 31.12.2019 по засегнати области

Области	Население, брой
Варна	469885
Добрич	171809
Търговище	110914
Шумен	172262
Р. България	6 951 482

Източник: НСИ

1.3 Природни характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната

1.3.1 Климат

В климатично отношение СИР попада в Умерено континенталната подобласт и в

Континентално средиземноморската подобласт. От Умерено континенталната подобласт той лежи в Северния и Източния климатични райони на Дунавската равнина, а от Континентално средиземноморската подобласт попада в климатичния район на Северното Черноморие.

В Северния климатичен район на Дунавската равнина поради относително голямата отдалеченост от Стара планина, тя не оказва съществено влияние на климата. Само при рязко изразен фьон тук той се проявява, наистина по-слабо, но въпреки това води до повишаване на температурите и топене на снежната покривка.

Източният климатичен район обхваща източната част на Добруджа и низините на Провадийска река, Голяма Камчия и част от долината на Луда Камчия без черноморското крайбрежие, като на юг достига до ниските планински части на Източна Стара планина. Континенталният характер на климата тук е малко смекчен и до известна степен се доближава до този на Северното Черноморие.

Североизточен район е с висока степен на уязвимост по отношение на климатичните промени. Повишен е рискът от засушаване, ветрова ерозия, морска абразия и ново активизиране на свлачищната дейност.

1.3.2 Атмосферен въздух

На територията на СИР се извършва мониторинг от РИОСВ Варна и РИОСВ Шумен

На територията, контролирана от РИОСВ Шумен е разположена 1 автоматична измервателна станция - (АИС) Шумен. През годината, в изпълнение на утвърден график за 2019 г. са организирани измервания за определяне качеството на атмосферния въздух по контролираните параметри в гр. Каспичан, гр. Търговище и гр. Попово от мобилна автоматична станция (МАС) на РЛ гр. Варна към ИАОС, гр. София

През 2019 г. АИС - Шумен е регистрирала 36 превишения на средноденонощната норма (СДН) по показател ФПЧ₁₀. През 2019 г. мобилна автоматична станция (МАС) е регистрирала превишения на СДН на ФПЧ₁₀ в: гр. Търговище - 1 брой и гр. Попово - 2 броя. Не са превишени нивата на регламентираните пределно допустими концентрации по показатели серен диоксид (SO₂) и азотен диоксид и (NO₂) в обхвата на АИС - Шумен. Не са отчетени превишения на пределно допустимите концентрации по същите показатели и при измерванията в гр. Каспичан, гр. Търговище и гр. Попово на МАС на РЛ-Варна към ИАОС, гр. София при изпълнение на утвърдения график от МОСВ.

Община Шумен има разработена "Програма за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за нивата на фини прахови частици /ФПЧ₁₀/ в атмосферния въздух на територията на община Шумен с период на действие 2018-2022г."

На територията, контролирана от РИОСВ Варна - Пунктовете за мониторинг (ПМ) на качеството на атмосферния въздух са разположени в четири населени места - гр. Варна, гр. Добрич, гр. Девня и с. Старо Оряхово. Пунктовете (с изключение на АИС - Старо Оряхово) са разположени в общини, класифицирани като "горещи" екологични точки, тъй като в тях съществува потенциална възможност от влошаване здравето на населението, вследствие от замърсяването на атмосферния въздух. В тези общини са разработени и се реализират програми за намаляване на нивата на замърсителите, като основните констатирани наднормени замърсители са фини прахови частици.

Варна - АИС „СОУ Ангел Кънчев”, гр. Варна - През 2019 г. са регистрирани 342 средноденонощни концентрации, 31 от тях превишават ПС за СДН или 9,06 % от общия брой регистрирани средноденонощни стойности. За Серен диоксид, Въглероден оксид и Озон – не са регистрирани превишения. Азотен диоксид – През 2019 г. са регистрирани 4 бр. превишения за азотен диоксид над ПС за СЧН. ПДК ср.год. не се превишава. Няма превишения на алармения праг за азотен диоксид.

АИС „Чайка”, гр. Варна - През 2019 г. са регистрирани 16 средноденонощни концентрации, превишаващи ПС за СДН на ФПЧ₁₀. Средногодишната концентрация не превишава СГН. За Азотен диоксид и Въглероден оксид – не са регистрирани превишения на съответните допустими концентрации.

АИС „ОУ Хан Аспарух”, гр. Добрич - През 2019 г. са регистрирани 5 средноденонощни концентрации, превишаващи ПС за СДН. Средногодишната концентрация не превишава СГН.

АИС „Изворите”, гр. Девня - През 2019 г. са регистрирани 5 средноденонощни концентрации, превишаващи ПС за СДН на ФПЧ₁₀. Средногодишната концентрация не превишава СГН. За Серен диоксид, Азотен диоксид и Озон – не са регистрирани превишения на съответните допустими концентрации.

АИС „Старо Оряхово”, с. Старо Оряхово - През 2019 г. е регистрирана 1 средноденонощна концентрация, превишаваща ПС за СДН. Средногодишната концентрация не превишава СГН. Озон - През 2019 г. е регистрирана 1 стойност за озон, превишаваща прага за информиране на населението. Не са регистрирани стойности, превишаващи прага за предупреждение на населението. За Серен диоксид Азотен диоксид и Въглероден оксид – няма регистрирани превишения на съответните допустими концентрации.

От проведените измервания на РИОСВ-Варна и РИОСВ-Шумен се констатира, че най-важен проблем по отношение на качеството на атмосферния въздух продължава да е замърсяването с ФПЧ₁₀. Останалите наблюдавани замърсители не застрашават качеството на въздуха в региона. В сравнение с другите региони на страната замърсяването на атмосферния въздух е по-ограничено.

1.3.3 Води

Повърхностни води

Разглежданият район е най-бедният на пресноводни ресурси в страната

Контролираният от РИОСВ – Варна район включва част от територията на два водосборни басейна - Черноморски басейн, който се управлява от Басейнова дирекция „Черноморски район“ гр. Варна и Дунавски басейн, управляван от Басейнова дирекция „Дунавски район“ гр. Плевен.

По-големите повърхностни водни обекти на територията на РИОСВ – Варна, са: Черно море, Варненско езеро, Белославско езеро, Шабленско езеро, Дуранкулашко езеро, р. Камчия, р. Девненска, р. Провадийска, р. Суха, р. Батова

Повърхностните води в *Черноморски басейнов район*, които са и в границите на териториалния обхват на РИОСВ-Варна са: Северночерноморските реки, включващи: речен басейн Черноморски Добруджански реки; речен басейн река Провадийска; част от речен басейн на река Камчия.

Констатирано е влошено състояние по физико-химични елементи за качество е обусловено от следните фактори:

- замърсяване с минерални форми на азот и фосфор от дифузни източници (земеделски практики);
- еутрофикационни процеси, съпроводени с ежегодни цъфтежи на фитопланктон (Варненско и Белославско езеро);
- непостоянен речен отток, съчетан със замърсяване от населени места под 2000 е. ж. без ПСОВ.

Анализът на данните, получени през 2019 г., за приоритетни вещества не показва отклонения от стандартите за качество за мониторираните водни тела.

Територията на РИОСВ гр. Варна включва 8 водни тела на територията на *Басейнова дирекция „Дунавски район“* с водосбори, попадащи на територията на областите Варна и Добрич. Частите от тях, които са в района на управление на Дунавската басейнова дирекция попадат във водосбора на река Суха (поречие Дунавски Добруджански реки), включвайки притоците р. Карамандере и р. Добричка. Във 4 водни тела няма мониторингови пунктове, които попадат на територията на РИОСВ-Варна.

Контролираният от РИОСВ – Шумен район включва част от територията на два водосборни басейна - Черноморски басейн, който се управлява от Басейнова дирекция „Черноморски район“ гр. Варна и Дунавски басейн, управляван от Басейнова дирекция „Дунавски район“ гр. Плевен. В района на РИОСВ - Шумен от Дунавски басейн са включени 3 бр. поречия - р. Русенски Лом, р. Янтра и Дунавски Добруджански реки.

В района на РИОСВ - Шумен попадат 2 бр. поречия от Черноморски басейнов район - р. Камчия и р. Провадийска.

Констатирано е замърсяване на водни обекти от заустваните отпадъчни води от канализационните системи на населени места, без изградени ПСОВ. Примери в това отношение са гр. Каспичан, гр. Смядово, гр. Опака, гр. Омуртаг и гр. Антоново.

Морски води

В пределите на СИР попадат 9 морски водни тела, от които 4 водни тела са в умерено състояние В добро състояние е 1 водно тяло а 1 водно тяло е в лошо състояние. Екологичното състояние на останалите водни тела през 2017 г. не е определяно.

За периода 2010–2017 г. се наблюдава отчетлива тенденция за подобряване на екологичното състояние на морските води в СИР.

Подземни води

В земните недра на България са обособени 177 подземни водни тела, представляващи самостоятелни и значими части от пресни подземни води. От тях 28 тела или части от тях попадат в Североизточния район, в т. ч. осем подземни водни тела на територията на Дунавския район за управление на водите и 20 подземни водни тела (ПВТ) на територията на Черноморския район за управление на водите.

През 2019 г. на територията на Басейнова дирекция за Черноморски район са анализирани данни от 36 пункта от контролен и оперативен мониторинг.

Контролираният от РИОСВ – Варна район

- Подземни водни тела от слой първи – неоген – кватернер - в обхвата на РИОСВ Варна попада едно подземно водно тяло с един пункт за мониторинг. Резултатите от проведените през 2019 г. изпитвания на водата в пункта потвърждават оценката от „добро“ химично състояние от предходните години.
- Подземни водни тела от трети слой неоген – сармат - в обхвата на РИОСВ Варна попада едно наблюдавано с шест пункта за мониторинг. Резултатите от проведените през 2019 г. изпитвания на водата показват „добро химично състояние“ с отклонение от нормата по показател „Атразин“ в 1 МП, Превिшение на Средногодишна стойност на концентрацията на показател „хром“ в 1 МП, наднормени концентрации по показател трихлоретилен в 1 МП
- Подземни водни тела от шести слой ДОЛНА КРЕДА – МАЛМ ВАЛАНЖ - едно подземно водно тяло, което се наблюдава с четири пункта за мониторинг. Резултатите от проведения през 2019 г. мониторинг на водата и в четирите пункта на водното тяло отговарят на СК за подземни води, които са в „добро“ химично състояние.

Контролираният от РИОСВ – Шумен район

Контролираният от РИОСВ – Шумен район попада в 2 басейнови дирекции – Басейнова дирекция Дунавски район и Басейнова дирекция Черноморски район.

В обхвата на РИОСВ Шумен попадат подземни водни тела от слоеве 5 и 6.

Извършените анализи на пунктовете за мониторинг (контролен, оперативен и мониторинг по нитратната наредба) на територията на БД Черноморски район показват, че няма отклонения от стандартите за качества на подземните води с изключение на 8 водни тела обследвани с 21 мониторингови пункта. Резултатите от направената оценка на състоянието на подземните води по водни тела с данни от проведения мониторинг показва, че превишение на показателя нитрати над праговата стойност е установено в най-много пунктове от подземните водни тела от кватернерния и неогенския водоносни хоризонти. То се дължи предимно на дифузни източници: инфраструктура без изградена канализационна система, обработваеми земеделски земи, смесени земеделски площи, животновъдни ферми. На второ място са пунктове по съдържание на амониеви йони, което замърсяване е характерно за разкритите части на подземни водни тела от неогенския, горнокредния и долнокредния водоносни хоризонти. По този показател те са определени в лошо състояние. Замърсяването е от дифузни източници предимно селско стопанство. Установено е и съдържание на манган, желязо и калций над праговата стойност, който е от естествен произход.

Пунктовете за мониторинг на химичното състояние на подземните води в БД Дунавски район, които попадат в обхвата на РИОСВ Шумен са 6 на брой.

По данни от „Регистър на ресурсите на минералните води – изключителна държавна собственост” на територията на Североизточен район има шест находища на минерални води, а според „Регистър на ресурсите на минералните води – публична общинска собственост”, на територията на Североизточен район има и четири находища на минерални води

1.3.4 Почви и земеползване

Североизточен район попада в Карпатско-дунавска почвена провинция, която е изградена от лесо-ливадни-степни тъмни, лесивирани почви, черноземи, солонци и солончаци. Тази почвена провинция обхваща обширни площи от Европа, лежащи в басейна на р. Дунав. Многообразните форми на релефа, разнородните почвообразуващи скали и диференциацията на климата създават сложна картина на почвената покривка, която се разделя на три подобласти: Карпатска, Среднодунавска и Долнодунавска, като към последната спада и Дунавската равнина и Добруджа.

В пределите на Долнодунавската подобласт влизат няколко почвени провинции. Североизточен район попада почти изцяло в Долнодунавско-Добруджанска и Провадийска провинция. И в двете провинции доминиращият почвен тип са

черноземите. В Долнодунавско-Добруджанската провинция се срещат и рендзини, наносни, торфени и на много малки площи - смолници. Характерно за Провадийската провинция е голямата мозаичност на почвената покривка, ерозията и разпространението на рендзини и варовици, които разкъсват масивите на черноземите.

На територията, контролирана от РИОСВ Варна общият брой на пунктовете за мониторинг е 31, разположени в мрежа 16x16 на територията на областите Варна и Добрич. За оценяване на въздействието върху почвите на източници на замърсяване съгласно мониторинга на почвите по НАСМОС е извършен е мониторинг на почви I-во и II-ро ниво.

Замърсени с тежки метали почви в обхвата на РИОСВ – Варна, не са констатирани. От извършения мониторинг на почви е видно, че съдържанието на вредни вещества в почвата е под допустимия минимум.

Развитието на устойчиво високотехнологично земеделие, предполагащо оптимално използване на средства за растителна защита и торове, както и оптимизирането на технологичните процеси при обработката на почвата, водят до намаляване на вредните въздействия върху почвите и опазването им от деградационни и ерозионни процеси.

Вследствие на провеждания от инспекцията систематичен контрол на складовете с негодни и залежали пестициди и ББ кубовете, и предприетите мерки за отстраняване на допуснатите нередности при съхранението им, не са допуснати замърсявания на почвите с негодни и залежали препарати за растителна защита.

На територията, контролирана от РИОСВ - гр. Шумен, броят на пунктовете за обследване от Националната система за екологичен почвен мониторинг I-во ниво е 25. На територията на РИОСВ - гр. Шумен не са определени пунктове за наблюдение на засоляване на почвите. През 2019 г. е извършено пробонабиране по почвен мониторинг II -ро ниво - функционална подсистема "Контрол и опазване на почвите от вкисляване" в 3 пункта /полигона/ - не са констатирани проблеми относно вкисляване на почвите.

Намалява нерегламентираното изхвърляне на отпадъци върху почвата.

Започнати са действия по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество относно наличните негодни за употреба ПРЗ в складове на територията на страната, като за 2019 г. са почистени 4 броя складове. Остава проблема със съхранение на залежали и негодни за употреба пестициди в Б-Б кубове, общински, държавни и частни складове. Състояние и количества на пестицидите и свързаната с това потенциална възможност за замърсяване на прилежащи терени;

1.3.5 Флора и фауна

Според геоботаническото райониране на България (по Бондев, 1997), СИР е разположен в Европейската широколистна горска област, като обхваща и части от Евразийската

степна и лесостепна област, представени от растителност, характерна за Долнодунавската, Евксинската и Илирийската провинция.

Долнодунавската провинция се характеризира с остатъчни ксеротермни гори от космат и виргилиев дъб, цер и отчасти благун. Почти навсякъде в участieto на горските екосистеми участват келявият габър и мъждрянът, а при деградирането на горите са се формирали храстови ценози с доминиране на драката и смрадликата (*Cotinus coggygria*), както и тревни съобщества с преобладаване на садина, белизма, луковична ливадина и други ксеротермни тревни видове.

В изграждането на растителната покривка на Евксинската и Илирийската провинция освен многобройните европейски и евроазиатски флорни елементи участват и по-специфични, включително балкански и български ендемични флорни елементи.

Районът на северното крайбрежие се характеризира с горска ксеротермна растителност с доминиране на цер, космат и виргилиев дъб, най-често с примес на келяв габър, мъждрян, а на места и сребролистна липа, и по-рядко – евксински флорни елементи като кримското зарасличе и др.

Североизточният район (СИР) е сравнително богат на представители на животинския свят. Обединяват се видове от 3 зоогеографски района: Дунавски, Черноморски и Старопланински. По Черноморското крайбрежие се усеща средиземноморското влияние и проникване на елементи от този тип фауна. Черноморският район обхваща ивица покрай Черноморското ни крайбрежие с ширина от 5 до 60 km. Този район е и най-богат на видове, предвид наличието на естествени влажни зони по Северното Черноморие. Тук се намират солените езера или тузли: Таук лиман, Шабленска и Балчишка тузла. Те са гнездовище и място за зимуване на много редки видове птици. Тук зимува почти цялата популация на червеногушата гъска и многохилядни ята от голямата белочела гъска.

При редица групи насекоми средиземноморските видове преобладават над евросибирските и европейските. Видове от многоножките и насекомите се срещат само тук. Сред видовете гръбначни животни характерни и редки в този район са дългоопашатото и кавказкото попче, балканската чесновница, видрата и др.

2. Ценност и уязвимост на територията, която е вероятно да бъде засегната

2.1 Специални природни характеристики

По данни от ИАОС към края на 2018 г. броят на **защитените територии** (ЗТ) по смисъла на ЗЗТ е 1016 с обща площ 584861,5 ha или 5,27 % от територията на страната.

В територията на Североизточния регион попадат защитени територии, по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ), както следва: 89 бр. защитени територии, от които 18 бр. природни забележителности, 58 бр. защитени местности, 3 бр. резервати, 8 бр. поддържани резервати и 2 бр. природни парка;

В територията на Североизточния регион попадат защитени зони по смисъла на ЗБР , както следва:

- 37 бр. защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включени в приетите от Министерски съвет списъци;
- 18 бр. защитени зони за опазване на дивите птици, от които всички имат издадени от министъра на околната среда и водите заповеди за обявяването им.

Уязвимостта на защитените зони е свързана най-вече с антропогенните въздействия. Като основни заплахи се очертават неустойчивите селскостопански практики, урбанизацията и експанзията на инфраструктура, замърсяването на повърхностни води, в т.ч. от промишлени инсталации, транспорт, отпадъчни води и др., изменението на природните екосистеми, в т.ч. от предизвикани от човека промени на хидравличните условия, ВЕЦ, резервоари, сметища и др.

2.2 Културно наследство

На територията на Североизточен регион са регистрирани 3 180 недвижими културни ценности (НКЦ) на материалното недвижимо културно наследство (Област Варна 1 446 НКЦ, Област Добрич 863 НКЦ, Област Търговище 242 НКЦ, Област Шумен 629 НКЦ) с тяхната принадлежност към определен исторически период като праисторически, антични, средновековни, възрожденски, от ново и най-ново време, както и с научна и културна стойност като археологически, исторически, архитектурно- строителни, художествени, урбанистични, културни ландшафти с културни напластявания от взаимодействието на човека и природната среда, парково и градинско изкуство, етнографски, културни маршрути.

В списъка на Световно наследство на ЮНЕСКО на територията на Североизточния регион се намират различни обекти на материалното и нематериално културно наследство. В списъка на културните паметници е включен „Мадарски конник" (1919 г.), а в нематериално културно наследство - Народният празник „Сурва"/„Сурова" (2015 г.); Мартеницата (2011 г.), мултинационална кандидатура съвместно с Република Румъния, Република Молдова и Република Северна Македония.

В Североизточен район - археологическите НКЦ са общо 1730 броя, от които в област Търговище – 468, Добрич – 834, Варна – 327 и Шумен – 101.